

INs 889/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: ***SSR Jacek Stypułkowski***

Protokolant: ***Agnieszka Konczerewicz***

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 roku w Bielsku Podlaskim

na rozprawie

sprawy z wniosku S. Ł.

z udziałem I. Ł.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I Ustalić, że w skład majątku wspólnego S. i I. małżonków Ł. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...), znajdującego się w budynku mieszkalnym nr (...) położonym w B. przy ul. (...) o wartości 102 773 zł.

II Ustalić, że wnioskodawca S. Ł. dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny o wartości 84 273,86 zł.

III Dokonać podziału majątku wspólnego S. i I. małżonków Ł. w ten sposób, że składnik majątkowy opisany w pkt I orzeczenia przyznać I. Ł..

IV Zasądzić tytułem spłaty od I. Ł. na rzecz S. Ł. kwotę 93 523, 43 zł (dziewięćdziesiąt trzy tysiące pięćset dwadzieścia trzy złote i czterdzieści trzy grosze), płatną w 3 (trzech) ratach: pierwsza w wysokości 33 523,43 zł w terminie jednego miesiąca od uprawomocnienia orzeczenia, druga w wysokości 30 000 zł w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia orzeczenia oraz trzecia w wysokości 30 000 zł w terminie dwunastu miesięcy od daty uprawomocnienia orzeczenia.

V Nakazać pobrać do Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim od I. Ł. kwotę 55,01 zł tytułem brakującej części kosztów sądowych.

VI Stwierdzić, że pozostałe koszty postępowania zainteresowani ponoszą we własnym zakresie.

INs 889/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca S. Ł. wnosił o dokonanie podziału majątku wspólnego jego i byłej żony I. Ł. w ten sposób, aby składnik majątkowy w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nr (...) znajdującego się w budynku mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) w B. przyznać uczestnicze postępowania ze stosowną spłatą na jego rzecz.

Uczestniczka postępowania I. Ł. przychyliła się do wniosku, co do zasady, wnosila o przyznanie lokalu na jej rzecz i deklarowała spłatę na rzecz wnioskodawcy.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

S. Ł. i I. Ł. związek małżeński zawarli w dniu 17 kwietnia 1988 roku. Wyrokiem Sądu Okręgowego w B. z dnia 16 października 2013 roku wydanym w sprawie sygn. akt (...), małżeństwo zainteresowanych zostało rozwiązane przez rozwód z winy obu stron (k.4). Ze związku małżeńskiego zainteresowani mają dwie dorosłe już córki i małoletniego syna. Po rozpoznaniu S. Ł. wyrok rozwodowy uprawomocnił się dnia 22 maja 2014 roku i z tą datą ustala między zainteresowanymi ustawowa wspólność małżeńska powstała z chwilą zawarcia związku małżeńskiego (art. 31 kro).

Zgodnie z przepisami art. 567 § 3 kpc w zw. z art. 684 kpc w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd ustala skład i wartość dorobku ulegającemu podziałowi. Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków (art. 31 § 1 kro). Do majątku wspólnego należą w szczególności: pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków, środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków (art. 31 § 2 kro).

Podstawą do ustalenia składu majątku wspólnego zainteresowanych były ich zgodne oświadczenia w tym zakresie, dokumenty i zeznania przesłuchanych w sprawie świadków.

Wnioskodawca S. Ł. we wniosku i potem w trakcie postępowania wskazywał, że jedynym składnikiem majątku wspólnego zainteresowanych jest spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...), znajdującego się w budynku mieszkalnym nr (...) położonym w B. przy ul. (...). Wskazywał (k.19v), że zostało ono nabyte w trakcie trwania związku małżeńskiego zainteresowanych, a wymagany wkład budowlany został pokryty w większości ze środków pochodzących z księżeczki mieszkaniowej, na której wkład został zgromadzony jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego. Wnioskodawca wskazywał również, że przedmiotowy lokal, którego przydział otrzymał w dniu 28 września 1998 roku (k.6), początkowo był mieszkaniem zakładowym i przed jego zasiedleniem konieczne było wpłacenie kaucji. Kaucja ta została potem zaliczona na poczet wkładu budowlanego.

Uczestniczka postępowania I. Ł. potwierdziła twierdzenia wnioskodawcy dotyczące przydziału mieszkania własnościowego i sposobu pokrycia wkładu budowlanego (k.19v-20). Podnosiła ponadto, że w skład majątku wspólnego wchodzi także kwota 35 000 zł, którą wnioskodawca zdeponował na rachunku depozytowym i przeznaczył na własne potrzeby.

Poza sporem w sprawie było, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...), znajdującego się w budynku mieszkalnym nr (...) położonym w B. przy ul. (...), co potwierdza przydział z dnia 28 września 1998 roku (oryginał w aktach członkowskich wnioskodawcy w Spółdzielni Mieszkaniowej w B. – w załączeniu).

Z informacji Spółdzielni Mieszkaniowej w B. (k.5) wynika, że na datę przydziału lokalu niezbędny wkład budowlany wynosił 5306 zł i został pokryty w części przez zarachowanie wcześniej wpłaconej kaucji w kwocie 955,34 zł oraz w pozostałym zakresie z wkładu zgromadzonego na księżeczce mieszkaniowej S. Ł..

Okoliczność, że kaucja wpłacona przed otrzymaniem mieszkania zakładowego, a potem zarachowana an poczet wkładu budowlanego pochodziła z majątku wspólnego zainteresowanych nie była przedmiotem sporu. Zainteresowani nie toczyli o to sporu, nadto potwierdził to materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, w szczególności zeznania świadków: N. Ł. (k.127) i H. W. (k.33v), które potwierdziły, że pieniądze na kaucję pochodziły z darowizn od rodziców zainteresowanych oraz własnych oszczędności.

Sporną okolicznością w sprawie było to czy majątkiem wspólnym jest kwota 35 000 zł zgromadzona na rachunku depozytowym na nazwisko wnioskodawcy.

Uczestniczka postępowania I. Ł. na poparcie swych twierdzeń o przynależności do majątku wspólnego wskazanej przez nią kwoty złożyła wyciąg z rachunku depozytowego wnioskodawcy na datę 5 lutego 2010 roku (k.23), z którego wynika, że saldo rachunku wynosi 35 522,92 zł.

Wnioskodawca wskazał natomiast (k.20), że pieniądze jakie miał zgromadzone na rachunku depozytowym wydał w ten sposób, że sfinansował remont starego domu w K., w którym zamieszkała córka zainteresowanych, pokrył długi żony, pokrywał koszty wykształcenia córek, sfinansował zakup mebli. Pieniądze pochodziły od jego rodziców oraz z pożyczek z zakładu pracy, które systematycznie spłacał (k.22). Podał również, że w dacie ustania wspólności ustawowej pieniędzy tych już nie miał.

Zdaniem Sądu materiał dowodowy przedstawiony do oceny potwierdza, że wniosek uczestniczki postępowania o ustalenie, że kwota 35 000 zł stanowi majątek wspólny zainteresowanych nie jest zasadny.

Niewątpliwie wnioskodawca dysponował dość znacznymi kwotami, co potwierdza historia jego rachunku w Banku (...) SA (k.47-61). Wynika z niej, że w styczniu 2011 roku z rachunku tego przelano na inny rachunek kwotę 40 000 zł. Jednocześnie z informacji z (...) Banku SA (k.125) wynika, że wnioskodawca w 2012 roku posiadał dwie 3-miesięczne lokaty terminowe w kwotach po 10 000 zł. Kwoty te, które zapewne w części są tożsame, stanowiłyby składnik majątku wspólnego, jednakże z okoliczności sprawy wynika, że wnioskodawca wydatkował je przed ustaniem wspólności majątkowej nie przeznaczając ich wyłącznie na własne potrzeby.

Z zeznań świadka A. Ł. (k.127v-128) – córki zainteresowanych – wynika, że wnioskodawca sfinansował prace remontowe w domku w K., w którym zamieszkała starsza córka zainteresowanych I.. Świadek zeznała, że S. Ł. sfinansował prace polegające na wymianie instalacji elektrycznej, wyłożeniu ścian i sufitów płytami gipsowymi, malowaniu, tapetowaniu. Prace te były wykonywane w 2012 roku. W tym też czasie wnioskodawca kupił meble kuchenne, regały, telewizor plazmowy i pralkę do tego domu. Remontowany dom nie stanowił przedmiotu własności zainteresowanych ponieważ był spadkiem po dziadkach uczestniczki postępowania. Dom jeszcze przed ustaniem wspólności małżeńskiej zainteresowanych doszczętnie spłonął. Świadek zeznała także, że wnioskodawca w całości pokrywał koszty związane ze studiami jej siostry I. na Politechnice B.. Koszty te związane były z tym, że córka zainteresowanych studiowała na studiach dziennych, mieszkała w akademiku, a otrzymywane stypendium nie pokrywało ich w całości. Również koszty związane z dojazdami i utrzymaniem A. Ł. podczas nauki w liceum w B. pokrywał wnioskodawca (zjazdy co dwa tygodnie).

Z zeznań świadka A. Ł. składanych także w toku postępowania z powództwa S. Ł. przeciwko I. Ł. o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej (akta Sądu Rejonowego w B.sygn. akt (...)) wynika, że uczestniczka zaciągała drobne długi np. w firmie (...), których nie była w stanie spłacić z osiągniętych dochodów. Zadłużenia te spłacał wnioskodawca.

Zdaniem Sądu dowody przeprowadzone w toku postępowania nie pozwalają na ustalenie, że wskazywana przez uczestniczkę kwota wchodziła w skład majątku wspólnego zainteresowanych. Niewątpliwie w dacie ustania wspólności majątkowej pieniędzmi tymi wnioskodawca już nie dysponował. Nie zostało również wykazane, aby wnioskodawca wcześniej je ukrył lub zużył wyłącznie na własne potrzeby.

Zatem Sąd ustalił, że jedynym składnikiem majątku wspólnego zainteresowanych jest spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...), znajdującego się w budynku mieszkalnym nr (...) położonym w B. przy ul. (...).

Ustalając wartość majątku podlegającego podziałowi Sąd posiłkował się opinią biegłego z zakresu szacowania nieruchomości A. G. (k.64-76, 97).

Biegły A. G. w swej szczegółowej opinii dokonał wyceny jedynego składnika majątku wspólnego zainteresowanych. Do ustalenia jego wartości biegły przyjął metodę porównawczą parami. Zastosowaną przez biegłego metodę określenia

wartości przedmiotowego lokalu uznać należy za wysoce obiektywną i najlepszą do przeprowadzenia. Opinię biegłego należy uznać za bardzo obiektywną i rzetelną. Została sporządzona zgodnie z zasadami wiedzy fachowej, charakteryzuje się szczegółowością a wnioski z niej wyciągnięte poparte zostały szerokim uzasadnieniem. Opinia ta stanowiła podstawę orzekania w sprawie.

Należy podkreślić, że zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik postępowania ostatecznie nie kwestionowali ustaleń dokonanych przez biegłego.

Zgodnie z art. 50¹ kro w razie ustania wspólności, udziały małżonków są równe, chyba że umowa majątkowa małżeńska stanowi inaczej. Przepis ten nie wyłącza zastosowania art. 43 § 2 i 3 kro.

Art. 43 § 1 kro stanowi, że oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Norma § 2 tegoż przepisu stanowi, że z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Spadkobiercy małżonka mogą wystąpić z takim żądaniem tylko w wypadku, gdy spadkodawca wytoczył powództwo o unieważnienie małżeństwa albo o rozwód lub wystąpił o orzeczenie separacji. Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (art. 43 § 3 kro).

Żadne z zainteresowanych nie zgłosiło wniosku o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, należy więc w niniejszej sprawie stosować regułę wyrażoną w art. 43 § 1 kro, stąd zasadnym jest stwierdzenie, że każde z nich jest współwłaścicielem majątku opisanego w pkt. I orzeczenia z udziałami po 1/2 części.

Stosownie do treści art. 45 § 1 kro każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

Zważywszy na regułę wyrażoną we wskazanym wyżej przepisie uznać należy, że wnioskodawca S. Ł. pokrywając część wkładu budowlanego niezbędnego przy przydziale mieszkania własnościowego ze środków zgromadzonych jeszcze przed zawarciem małżeństwa na książeczce mieszkaniowej dokonał nakładu ze swego majątku osobistego na majątek wspólny zainteresowanych. Nakład ten podlega rozliczeniu w niniejszym postępowaniu (art. 45 § 2 kro).

Z ustaleń poczynionych przez biegłego A. G. wynika, że wspólnego wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu wynosi 102 773 zł. Jednakże z uwagi na ustalenia dotyczące nakładu z majątku osobistego poczynionego przez wnioskodawcę stwierdzić należy, że wartość majątku wspólnego podlegającego rozliczeniu wynosi jedynie 18 499,14 zł. Wynika to z tego, że jedynie 18% wkładu budowlanego zostało pokryte z majątku wspólnego (955,34 zł z 5306 zł), a pozostała część (82%) została wniesiona z majątku osobistego wnioskodawcy. Odnosząc te proporcje do aktualnej wartości spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu stwierdzić trzeba, że jedynie 18% jego wartości podlega rozliczeniu między zainteresowanymi, a pozostała część stanowi równowartość nakładu wnioskodawcy.

W sprawach nie unormowanych przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, do podziału majątku wspólnego stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku, zaś z ich mocy (art. 1035 kc) przepisy o zniesieniu współwłasności. W tej sytuacji odpowiednie zastosowanie znajduje przepis art. 212 § 2 kc stanowiący, że rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana, stosownie do okoliczności, jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych.

Zainteresowani byli zgodni co do tego, że przedmiotowe spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu ma przyspaść uczestniczące postępowania ze stosowną spłatą na rzecz wnioskodawcy.

Uczestniczka postępowania wskazała przy tym (k.20), że jest właścicielką nieruchomości leśnej o pow. 1,5 ha, która ma zamiar sprzedać, a pieniądze przeznaczyć na spłatę wnioskodawcy.

Dokonując podziału majątku wspólnego zainteresowanych Sąd zgodnie z ich stanowiskiem przyznał jedyny składnik majątkowy uczestniczce postępowania I. Ł.. Sąd jednocześnie zasądził od niej na rzecz wnioskodawcy S. Ł. tytułem spłaty kwotę 93 523, 43 zł, na która składa się kwota 84 273,86 zł stanowiąca równowartość nakładu (82% wartości lokalu) i kwota 9249,57 zł stanowiąca połowę wartości majątku wspólnego (połowa z 18% wartości lokalu). Sąd jednocześnie na podstawie art. 212 § 3 kc rozłożył ją na trzy raty określając szczegółowo ich wysokość i terminy płatności.

Sąd wyraża przekonanie, że terminy ustalone w treści orzeczenia pozwolą uczestniczce zrealizować deklarowany zamiar sprzedaży nieruchomości leśnej i zgromadzenia niezbędnych do dokonania spłaty środków.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 kpc stwierdzając, że zainteresowani ponoszą we własnym zakresie. Jedynie w zakresie części nieuiszczonych wydatków, Sąd nakazał ich pobranie od uczestniczki postępowania.